



FAKULTA PEDAGOGICKÁ  
ZÁPADOČESKÉ  
UNIVERZITY  
V PLZNI

***Katedra ruského a francouzského jazyka***

**Pedagogická fakulta**

Západočeské univerzity v Plzni

Veleslavínova 42

301 00 Plzeň

tel. 377 63 6171

## **Protokol o hodnocení**

### **Bakalářské práce**

**Práce:** bakalářská

**Hodnocení:** vedoucího

**Práci hodnotil(a):** Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.

**Práci předložil(a):** Šárka Lukavská

**Název práce:** Neverbální komunikace, etiketa Rusů

#### **1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):**

Cílem práce bylo podat bližší informace o neverbální komunikaci Rusů v kontextu etikety, systematizovat je a srovnat je v rusko-českém plánu. Tento cíl byl uspokojivě naplněn. Příkladů neverbálních projevů mohlo být uvedeno více, i když v rozsahu bakalářské práce přirozeně nelze pojednat téma zcela komplexně.

#### **2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.)**

Jak autorka správně připomíná, téma je aktuální vzhledem k demografické situaci v ČR a stoupající frekvenci interkulturní komunikace. Jde však zároveň o jedno z témat věčných, kdy se stále prokazuje, že neverbální komunikace tvoří stěžejní složku komunikace jako takové. Podchytit ji je však obtížnější než komunikaci verbální, je to náročné na pozorování i na popis.

Práce má solidní teoretické podloží v úvodních kapitolách klasifikujících typy komunikace, kulturu, interkulturní komunikaci, etiketu, a to s vhodně uváděnými konkrétními specifiky kulturními příklady. Na některých tvrzeních je vidět, o jak obtížné téma jde: nelze totiž vždy generalizovat a neúměrně zjednodušovat („Oproti Čechům se Rusové vzájemně více a častěji dotýkají.“ „Jakmile se Rusové nacházejí v davu, je pro ně typické nedotýkat se ostatních cizích lidí.“, s. 14, „...že jsou Rusové společenšší lidé.“, „Upřímnost je vlastnost, která charakterizuje jedince ruské kultury.“ s. 15). Popis určitého typu chování působí někdy poněkud vytržené z kontextu, nepravděpodobně, i když je citován („Jestliže by však došlo k situaci, kdy by si nějaký jedinec sedl na zem a odtud by komunikoval s ostatními, nejspíš by to ostatní pobouřilo kvůli vzájemné nerovnosti komunikujících.“, s. 22). Některé pasáže jsou obsahově méně srozumitelné: „Podle webové stránky Fidelio Translations (2016) často využívají Rusové při komunikaci nazální, tedy nosové, zvuky. Rusové je uplatňují například při souhlasu, odmítnutí, nebo pokud potřebují poukázat na nějaké místo, věci, osoby a nechtějí při komunikaci

používat přímo neverbální komunikaci.“ (s. 11). Některé informace s neverbální komunikací přímo nesouvisejí („Špaček (2017) uvádí dle etikety správné představení lidí v české kultuře. Při setkání dvou lidí se představuje jako první muž a mladší dle věku a postavení významnějšímu člověku. Společensky významnější jedinec následně jako první vyzve k neverbálnímu gestu potřesení rukama. Jestliže se při představení nachází i další osoba, představí prostřední člověk nejprve méně významného jedince.“, s. 28).

Členění gest kromě typu neverbální komunikace také podle komunikačních situací je funkční, informace se tu ale částečně opakují (podání ruky, polibek, objetí...). V práci se správně objevují i náznaky dalšího možného třídění neverbální komunikace, respektive gest (slušné.-neslušné, zdvořilé-nezdvořilé, povzbudivé-hanlivé).

V praktické části autorka představuje výsledky kvalitativního a kvantitativního výzkumu a srovnává je s poznatky získanými v odborné literatuře. Zde se soustředí i na hodnotící složku vnímání neverbální komunikace Rusů ze strany Čechů a snaží se vysvětlením odlišností přispět ke vzájemnému porozumění. Oba druhy výzkumu i literatura docházejí k podobným závěrům. Počet respondentů pro kvantitativní výzkum, tedy 6, je poměrně nízký a má tak spíše ilustrační charakter. Kapitoly shrnující výpovědi respondentů jsou nicméně výmluvné a patří k nepřínosnějším částem práce. Autorka dobře systematizuje pohled dotazovaných na Rusko a uvádí funkční citace výpovědí. Užitečné je porovnání s výpověďmi ruských respondentů, kdy se věci uvádějí na pravou míru.

### **3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):**

Text je přehledný, logicky členěný, kapitoly na sebe navazují. Grafy a obrázky mají náležitou kvalitou a vhodně doplňují text. Přílohy komunikují s textem. Autorka se ve většině drží odborného stylu. Citace jsou uváděny formálně správně, se zdroji autorka pracuje adekvátně. Kladně hodnotím vlastní vizuální materiál.

Některá vyjádření jsou ne zcela přesná („Kapitola **Komunikace** popisuje ruskou a českou neverbální komunikaci ve svých nejčastějších projevech.“s. 6 – správně v jejich; „V kapitole **Etiketa** jsou rozebrána společenská postavení osob dle současné etikety...“ „Ohledně **zdvořilých neverbálních gest**, která označují i **etiketu**...“, s. 39). Pravopisné chyby se objevují zřídka („Autorka práce se však bude zabývat zejména komunikací neverbální, ale i přes to uvede...“, s. 10., správně přesto).

### **4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):**

Na bakalářské práci lze ocenit snahu, s jakou autorka skládala portrét neverbální komunikace Rusů, že se do tématu vůbec pustila, určitým způsobem ho systematizovala a doplnila o autentický materiál. Některé aspekty práce mohly být propracovanější (více příkladů neverbální komunikace, více respondentů, přesnější vyjadřování).

### **5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):**

- 1) Píšete, že „v ruské mimice zaujímá viditelné místo mrkání“. Jaký má význam?
- 2) Přejímají Rusové některá gesta, jako například „lajk“ nebo „uvozovky“ z jiných kultur?

**6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):**

velmi dobře

V Plzni 7.6.2021

Podpis

